

УДК: 005.591.3:657.37

Ганна Анатоліївна МІСЬКО

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту організації, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: annamisko590@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0789-3860>

Любов Володимирівна ЗВАРИЧ

старший викладач кафедри менеджменту організації, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: os9999@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9011-1681>

**НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЯК АСПЕКТ
УПРАВЛІННЯ СТІЙКИМ РОЗВИТКОМ**

Місько, Г. А., Зварич, Л. В. *Нефінансова звітність підприємств як аспект управління стійким розвитком*. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2020. № 3-4 (74-75). С. 121–131.

Анотація. У статті розглянуто необхідність формування нефінансових звітів підприємств. Розкрито підходи науковців щодо напрямків корпоративної соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку. Встановлено, що основними напрямками корпоративної соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку є: організаційне управління, права людини, трудові практики, навколишнє середовище, добросовісні ділові практики, захист споживачів, участь у житті громади та її розвиток. Досліджено види нефінансової звітності, а саме: звіт про соціальні та екологічні проекти, звіт із прогресу щодо виконання принципів Глобального договору ООН, звіт за GRI стандартом, звіт про управління, інтегрований звіт. Систематизовано складові нефінансової звітності підприємств в контексті корпоративної соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку. Встановлено, що нефінансова звітність підприємства акцентує увагу на висвітленні результатів корпоративного управління, соціальних та екологічних аспектів та протидії корупції. Згідно з дослідженням складових за видами нефінансових звітів встановлено, що вони відрізняються за рівнем розкриття інформації. Визначено переваги складання підприємством нефінансової звітності, що надасть можливість покращити управління ним, підвищити довіру до нього з боку інвесторів та порівняти свої здобутки у сфері корпоративної соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку з іншими підприємствами. Запропоновано поширювати практику складання нефінансових звітів підприємствами, що сприятиме формуванню ефективної управлінської системи з виявлення існуючих і прогнозування потенційних внутрішніх та зовнішніх загроз його діяльності, а також здійснення заходів щодо мінімізації впливу цих загроз на результати діяльності на засадах стійкого розвитку.

Ключові слова: нефінансова звітність; стійкий розвиток, підприємство; корпоративна соціальна відповідальність.

Анна Анатольевна МИСЬКО

кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры менеджмента организации, Одесский национальный экономический университет, Украина, e-mail: annamisko590@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0789-3860>

Любовь Владимировна ЗВАРЫЧ

старший преподаватель кафедры менеджмента организаций, Одесский национальный экономический университет, Украина, e-mail: os9999@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9011-1681>

НЕФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ КАК АСПЕКТ УПРАВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВЫМ РАЗВИТИЕМ

Мисько, А. А., Зварыч, Л. В. *Нефинансовая отчетность предприятий как аспект управления устойчивым развитием.* Вестник социально-экономических исследований : сб. науч. трудов. Одесса : Одесский национальный экономический университет. 2020. № 3-4 (74-75). С. 121–131.

Аннотация. В статье рассмотрена необходимость формирования нефинансовых отчетов предприятий. Раскрыты подходы ученых относительно направлений корпоративной социальной ответственности на основе устойчивого развития. Установлено, что основными направлениями корпоративной социальной ответственности на основе устойчивого развития являются: организационное управление, права человека, трудовые практики, окружающая среда, добросовестные деловые практики, защита потребителей, участие в жизни сообщества и его развитие. Исследованы виды нефинансовой отчетности, а именно: отчет о социальных и экологических проектах, отчет о прогрессе относительно выполнения принципов Глобального договора ООН, отчет по GRI стандарту, отчет об управлении, интегрированный отчет. Систематизированы составляющие нефинансовой отчетности предприятий в контексте корпоративной социальной ответственности на основе устойчивого развития. Установлено, что нефинансовая отчетность предприятия акцентирует внимание на раскрытии результатов корпоративного управления, социальных и экологических аспектах и противодействии коррупции. На основе исследований составляющих по видам нефинансовых отчетов установлено, что они отличаются по уровню раскрытия информации. Определены преимущества составления предприятием нефинансовой отчетности, которые позволят улучшить управление им, повысить доверие к нему со стороны инвесторов и сравнить свои достижения в сфере корпоративной социальной ответственности на основе устойчивого развития с другими предприятиями. Предложено расширять практику составления нефинансовых отчетов предприятиями, что будет способствовать формированию эффективной управленческой системы по выявлению существующих и прогнозированию потенциальных внутренних и внешних угроз его деятельности, а также осуществление мероприятий по минимизации влияния данных угроз на результаты деятельности предприятия на основе устойчивого развития.

Ключевые слова: нефинансовая отчетность; устойчивое развитие; предприятие; корпоративная социальная ответственность.

Hanna MISKO

PhD in Economics, Senior Lecturer of Management of Organization Department, Odessa National Economic University, Ukraine, e-mail: annamisko590@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0789-3860>

Lubov ZVARYCH

Senior Lecturer of Management of Organization Department, Odessa National Economic University, Ukraine, e-mail: os9999@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9011-1681>

NON-FINANCIAL REPORTING OF ENTERPRISES AS AN ASPECT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT MANAGEMENT

Misko, H., Zvarych, L. (2020). *Non-financial reporting of enterprises as an aspect of sustainable development management* [Nefinansova zvitnist pidpriemstv yak aspekt upravlinnia stiikym rozvytkom], Socio-economic research bulletin; Visnik social'no ekonomichnih doslidzen' (ISSN 2313-4569), Odessa National Economic University, Odessa, No. 3-4 (74-75), pp. 121–131.

Abstract. *The article considers the need for enterprises non-financial reports forming. The approaches of scientists to the directions of corporate social responsibility on the basis of sustainable development are revealed. It is established that the main directions of corporate social responsibility on the basis of sustainable development are: organizational management, human rights, labor practices, environment, good business practices, consumer protection, participation in community life and its development. The types of non-financial reporting are studied, namely: report on social and environmental projects, report on progress in the implementation of the principles of the UN Global Compact, report on the GRI standard, management report, integrated report. The components of non-financial reporting of enterprises in the context of corporate social responsibility on the basis of sustainable development are systematized. It is established that the non-financial reporting of the enterprise focuses on the highlighted results of corporate governance, social and environmental aspects and anti-corruption. A study of the components by types of non-financial reports found that they differ in the level of information disclosure. The advantages of compiling non-financial reporting by the enterprise are substantiated, which will provide an opportunity to improve its management, increase investor confidence in it and compare their achievements in the field of corporate social responsibility on the basis of sustainable development with other enterprises. It is proposed to expand the practice of compiling non-financial reports by enterprises, which will contribute to the formation of an effective management system to identify existing and predict potential internal and external threats to its activities, as well as to take measures to minimize the impact of these threats on the results of the enterprise activity on the basis of sustainable development.*

Keywords: *non-financial reporting; sustainable development; enterprise; corporate social responsibility.*

JEL classification: *M110; M410; O320*

DOI: [https://doi.org/10.33987/vsed.3-4\(74-75\).2020.121-131](https://doi.org/10.33987/vsed.3-4(74-75).2020.121-131)

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сьогодні однією з найважливіших умов стабільності держави є гармонізація відносин бізнесу, влади і суспільства. Для України стає важливим створення умов для стійкого розвитку сучасних підприємств. Міжнародні нормативи корпоративної соціальної відповідальності та нефінансова звітність – це той механізм, за допомогою якого може бути досягнутий стійкий розвиток підприємств України. Разом з тим, рівень розкриття інформації з корпоративної соціальної відповідальності та стійкого розвитку на сайтах українських компаній залишається досить низьким – 21,7% [1]. У зв'язку з цим, урядом України було запроваджено «Звіт про управління» відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» (зі змінами 2018 р.) [2; 3], що сприятиме досягненню цілей стійкого розвитку.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Питаннями нефінансової звітності підприємств займалися такі вчені як В. Воробей, О. Б. Гамкало, А. Зінченко, М. А Саприкіна та ін. У наукових працях висвітлено переваги, які

отримує підприємство від складання нефінансової звітності. Так, М. А. Саприкіна запропонувала методика оцінювання сайтів підприємств за «Індексом прозорості та підзвітності», що ґрунтується на основі оцінювання інформації, яка розміщується на корпоративних сайтах за чотирма категоріями: звітність, зміст, навігація і доступність [1, с. 4].

Питання сталого розвитку розкриті у працях А. Зінченко, Н. М. Орлової, М. А. Саприкіної, А. О. Харламової. У цих роботах приділяється значна увага теоретичному обґрунтуванню окремих аспектів формування умов для забезпечення стійкого розвитку підприємств України.

Серед зарубіжних вчених можна виділити праці К. Герціга, І. Іоанноу, М. Піановські та ін. У наукових працях висвітлено стан нефінансової звітності у світі, визначено інструментарій розробки нефінансових звітів, а також переваги, які отримує підприємство від її складання.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Зростання ролі відповідальності бізнесу в забезпеченні стійкого розвитку суспільства вимагає перегляду корпоративної стратегії. На сьогоднішній день корпоративна соціальна відповідальність є одним із чинників, що впливають на результативність діяльності підприємства. Під результативністю діяльності підприємства науковці розуміють досягнення цілей та уяву про те, що порівняно з конкурентами галузі підприємство має значні досягнення. Головною метою комерційного підприємства є отримання прибутку. Разом з тим, важливими є питання щодо засобів отримання прибутку, а саме: чи не порушує підприємство законодавства, як воно використовує ресурси, чи не завдає шкоди навколишньому середовищу, яких стандартів якості дотримується, чи є соціально відповідальним. Актуальним питанням є зменшення негативного та збільшення позитивного впливу на економіку, суспільство та навколишнє середовище на засадах стійкого розвитку. Це стає можливим лише за умови дотримання принципів стійкого розвитку – балансу між задоволенням сучасних потреб та захистом інтересів майбутніх поколінь. Разом із тим, вивчення наукової літератури, присвяченої проблематиці нефінансової звітності підприємства на засадах стійкого розвитку, показує, що недостатньо висвітленим є питання щодо складання нефінансової звітності на підприємствах України.

Постановка завдання. Метою статті є систематизація складових нефінансової звітності на засадах стійкого розвитку.

Для вирішення мети статті були поставлені наступні завдання:

- дослідити підходи науковців щодо напрямків корпоративної соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку;
- розкрити види нефінансової звітності;
- систематизувати складові нефінансової звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний менеджмент адаптується до умов зовнішнього середовища, що вимагає відповідального ставлення до споживачів, громади та інших зацікавлених сторін. Саме тому корпоративна соціальна відповідальність набула такого поширення у світі. Разом з тим, вважаємо за необхідне розкрити походження поняття «корпоративна соціальна відповідальність». Так, першим історичним періодом розвитку корпоративної соціальної відповідальності є 1920–1950 роки. У 1953 році з'явилася книга Г. Боуена «Соціальна відповідальність бізнесмена», яка стала початком розвитку сучасної літератури про корпоративну соціальну відповідальність. Продовжує думку Г. Боуена А. Керолл, та під корпоративною соціальною відповідальністю

автор розуміє відповідність економічним, правовим, етичним і дискреційним (філантропічним) очікуванням, що пред'являються суспільством організації в даний період [4, с. 10].

Утім, незважаючи на значні напрацювання щодо розкриття сутності поняття «корпоративна соціальна відповідальність», єдиної думки у висвітленні даного поняття серед вчених не існує. Так, на думку О. Лазоренко, Р. Колишко корпоративна соціальна відповідальність підприємства полягає в реалізації економічних, соціальних та екологічних заходів з метою отримання прибутку, підвищення конкурентоспроможності шляхом мінімізації ризиків та поліпшення його іміджу [5, с. 103].

Ф. Котлер під соціальною відповідальністю підприємства розуміє отримання користі від бізнесу не тільки підприємством, але й суспільством, що реалізується через практики відповідального бізнесу спрямовані на соціальний, економічний та екологічний стійкий розвиток шляхом мінімізації негативного впливу бізнесу та максимізацію позитивного впливу. Отже, у подальшому дослідженні варто проаналізувати діяльність об'єкта дослідження на предмет позитивного на негативного впливу на екологію, соціум та економіку, а також визначити який результат від своєї діяльності отримує підприємство на засадах стійкого розвитку.

Приєднуємося до думки Ф. Котлера [4, с. 23] і вважаємо, що підприємство у процесі взаємодії з соціумом, використовуючи природні ресурси отримує певний економічний результат. Важливим залишається питання як покращити результативність діяльності підприємства шляхом максимізації позитивного впливу на суспільство та екологію на засадах стійкого розвитку.

Продовжує думку щодо позитивного впливу підприємства на соціум на засадах стійкого розвитку У. Баффетт. Він пропонує налагодити діалог із зацікавленими сторонами для гармонійного співіснування та вирішення найгостріших суспільних проблем [6, с. 6].

Отже, на сьогоднішній день під «корпоративною соціальною відповідальністю» розуміють потрібний критерій впливу рішень і діяльності підприємства на економічну, соціальну та екологічну сфери через постійний діалог із зацікавленими сторонами та навколишнім середовищем на засадах стійкого розвитку.

Разом з тим, варто зазначити, що корпоративна соціальна відповідальність має добровільний характер. Погоджуємося з трактуванням «соціальної відповідальності» згідно з міжнародним стандартом ISO 26000:2010, де визначено відповідальність підприємств за вплив його діяльності та рішень на суспільство і навколишнє середовище, що реалізується через прозору і етичну поведінку, відповідає стійкому розвитку, не суперечить відповідному законодавству і міжнародним нормам поведінки та у подальшому дослідженні будемо керуватися ним.

Сьогодні діяльність підприємств у сфері корпоративної соціальної відповідальності спрямована на досягнення цілей стійкого розвитку, що дозволяє ефективно управляти конфліктами інтересів у зовнішньому і внутрішньому середовищі за допомогою таких інструментів, як соціальні інвестиції, соціальне партнерство, корпоративні комунікації й соціальна звітність. При цьому корпоративна соціальна відповідальність не тільки стабілізує поточну ситуацію, дає непрямий дохід, але й сприяє стійкому зростанню показників ефективності та результативності діяльності підприємства у довгостроковій перспективі.

Відповідно до визначення поняття «корпоративна соціальна відповідальність» встановлено, що підприємство впливає своїми рішеннями та діями на соціум та навколишнє середовище. Для розуміння цього впливу необхідно дослідити напрямки соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку.

Так, згідно з міжнародним стандартом ISO 26000:2010 [4, с. 23] виокремлюють такі напрямки корпоративної соціальної відповідальності, а саме: організаційне управління, права людини, трудові відносини, чесна операційна діяльність, захист навколишнього середовища, питання захисту прав споживачів, розвиток місцевих громад і співпраця з ними.

Саме вони, вважаємо, є напрямками в яких кожне підприємство може досягти позитивних результатів, оскільки корпоративна соціальна відповідальність сприяє зростанню позитивного іміджу підприємства і ділової репутації, а також збільшенню прибутку, підвищенню темпів зростання доходу від реалізації продукції та послуг підприємства за рахунок скорочення операційних витрат, підвищення лояльності клієнтів, продуктивності праці.

На думку Н. А. Бочарової та А. К. Щепиліної до напрямків реалізації корпоративної соціальної відповідальності відносяться: відповідальність до персоналу, відповідальний маркетинг, відповідальність до навколишнього середовища, відповідальність до громади [7, с. 80].

У роботі О. В. Ворони [8, с. 14] виділено чотири основних напрями: персонал, бізнес, суспільство та імідж.

Так, Т. М. Литвиненко [9, с. 66] відзначає такі напрями соціально відповідальної діяльності як: розвиток персоналу; охорона здоров'я та безпечні умови праці; соціально-відповідальна реструктуризація; природоохоронна діяльність та ресурсозберігання; розвиток місцевих громад; добросовісна ділова практика.

Проаналізуємо підходи науковців щодо напрямків корпоративної соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку та представимо результати в табл. 1.

Таблиця 1

Напрями корпоративної соціальної відповідальності на засадах стійкого розвитку

Напрями	ISO 26000:2010 [4]	Н. А. Бочарова, А. К. Щепиліна [7]	О. В. Ворона [8]	Т. М. Литвиненко [9]
Організаційне управління	+			
Права людини	+			
Трудові відносини	+	+	+	+
Чесна операційна діяльність	+		+	+
Захист навколишнього середовища	+	+		+
Питання захисту прав споживачів	+	+		
Розвиток місцевих громад і співпраця з ними	+	+	+	+

Джерело: розроблено авторами

Отже, за результатами аналізу напрямів корпоративної соціальної відповідальності можна зробити висновок про те, що науковці погоджуються з тим, що інвестиції повинні бути спрямовані на персонал та покращення умов праці і техніки безпеки, підвищення кваліфікації та розвиток трудових відносин.

У досліджених працях також виокремлюють розвиток місцевих громад та співпрацю з ними, що сприяє формуванню та укріпленню іміджу підприємства на засадах стійкого розвитку. З цією метою розвивають корпоративне волонтерство, здійснюють соціальні інвестиції, допомагають громаді у вирішенні соціально значущих проблем.

Також важливим напрямком корпоративної соціальної відповідальності є захист навколишнього середовища, що пов'язано з використанням природних ресурсів, забрудненням у процесі діяльності підприємства екосистеми. На сьогоднішній день актуальним для підприємства є використання альтернативних джерел енергії, ресурсозаощаджувальних технологій та техніки, утилізація відходів, закупівля екологічно чистої сировини та матеріалів, окреме сортування сміття, введення практик «Зеленого офісу».

Наступним напрямком, який виокремлюють науковці, є чесна операційна діяльність або добросовісна ділова практика, що передбачає дотримання законодавства та боротьбу з корупцією, сплату податків та ведення бізнесу на умовах чесної конкуренції.

Питання захисту прав споживачів розкриваються через дотримання стандартів якості, етичний маркетинг, наявність гарячої лінії та сервісу, дотримання законодавства щодо захисту прав споживачів. Що стосується найменш висвітлених у працях науковців напрямків з організаційного управління та прав людини, то можна зробити висновок про те, що в Україні практика подання нефінансової звітності, створення кодексу етики, підписання Глобального договору ООН не набули достатнього поширення. У більшості керівників ще є думка щодо того, що інвестиції в корпоративну соціальну відповідальність можуть дозволити тільки великі підприємства.

У науковій літературі під нефінансовим звітом розуміють документ, що містить інформацію про результати економічної діяльності, соціальні та екологічні показники. Він є публічним і розглядається як інструмент інформування зацікавлених сторін підприємства про те, як і якими темпами воно реалізує закладені у своїх стратегічних планах розвитку цілі щодо економічної сталості, соціального добробуту та екологічної стабільності [2].

На рис. 1 відображено види нефінансової звітності, які на сьогоднішній день складають підприємства України.

До переваг нефінансової звітності відносять: підвищення якості як корпоративного управління, так і управління соціальними й екологічними проектами, можливість оцінки внеску підприємства в забезпечення його сталого розвитку, зменшення ризиків та поліпшення репутації, розвинення зв'язків з зацікавленими сторонами, обмін інформацією та порівняння щодо реалізації практик з корпоративної соціальної відповідальності.

Підприємства, які не складають нефінансові звіти, втрачають конкурентні переваги і відстають в управлінні. Такі підприємства, по-перше, не відстежують і не контролюють вплив власного виробництва на суспільство і навколишнє середовище на засадах стійкого розвитку, а по-друге, не повністю реалізують свій потенціал.

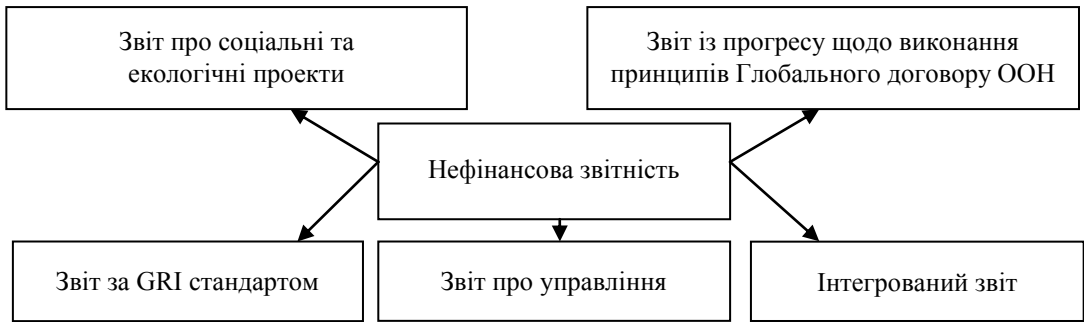

Рис. 1. Види нефінансової звітності
 Джерело: розроблено авторами на основі [1; 3; 5; 7; 10; 12]

За допомогою даних табл. 2 проведемо систематизацію складових нефінансової звітності.

Таблиця 2

Складові нефінансової звітності

Складові нефінансової звітності	Види нефінансової звітності				
	Звіт за GRI стандартом	Звіт про управління	Інтегрований звіт	Звіт із прогресу щодо виконання принципів ГД ООН	Звіт про соціальні та екологічні проекти
Профіль організації, стратегія, етика та добросовісність, корпоративне управління, взаємодія із зацікавленими сторонами, процедура звітності, економічна результативність	+	+	+	-	-
Непрямий економічний вплив	+	-	-	-	-
Практики закупівель	+	-	-	-	-
Протидія корупції	+	+	+	+	-
Екологічні аспекти (енергія, вода, біорізноманіття, викиди, скиди та відходи, відповідність екологічним нормам)	+	+	+	+	+
Соціальні аспекти (зайнятість, взаємовідносини співробітників та керівництва, здоров'я та безпека на робочому місці, підготовка та освіта, різноманітність та рівні можливості, недопущення дискримінації, дитяча праця примусова чи обов'язкова праця, права корінних та малочисельних народів, місцеві громади, відповідність вимогам)	+	+	+	+	+
Ризики (управління операційними та фінансовими ризиками)	-	+	-	-	-

Продовження табл. 2

Дослідження та інновації, фінансові інвестиції, перспективи розвитку	–	+	+	–	–
Огляд макроекономіки та галузі	–	–	+	–	–

Джерело: розроблено авторами на основі [1; 3; 5; 7; 10;12]

За результатами аналізу даних табл. 2 можна зробити висновок про те, що нефінансова звітність підприємства розкриває результати корпоративного управління, соціальних та екологічних аспектів. Встановлено, що в інтегрованому звіті є інформація про макроекономічні показники та галузь [10, с. 50]. У звіті за GRI стандартом висвітлено непрямий економічний вплив та практики закупівель [12].

У звіті про управління висвітлено дослідження та інновації, фінансові інвестиції, перспективи розвитку, ризики (управління операційними та фінансовими ризиками) [3].

Отже, складання нефінансової звітності з корпоративної соціальної відповідальності варто розглядати як найважливіший інструмент стійкого розвитку, що сприятиме формуванню ефективної управлінської системи з виявлення існування і прогнозування потенційних внутрішніх та зовнішніх загроз його діяльності, а також їх уникнення чи здійснення заходів щодо мінімізації впливу цих загроз на результати діяльності підприємства на засадах стійкого розвитку. Дотримання стандартів та оприлюднення на їх підставі соціального звіту дає підприємству такі зиски: зміцнення репутації, поліпшення якості управління бізнесом, підвищення його інвестиційної привабливості. Таким чином, складання підприємствами України звітів про управління є доцільним, оскільки сприятиме загальносвітовим тенденціям щодо нефінансової звітності на засадах стійкого розвитку.

Висновки і перспективи подальших розробок. Результати дослідження дозволили дійти висновку про те, що корпоративна соціальна відповідальність на засадах стійкого розвитку стає стратегічним напрямом діяльності підприємства, оскільки ґрунтується на організаційному управлінні, правах людини, трудових практиках, навколишньому середовищі, добросовісних ділових практиках, захисті споживачів, участі у житті громади та її розвитку. Встановлено, що на сьогоднішній день існують наступні види надання нефінансової звітності: звіт про соціальні та екологічні проекти, звіт із прогресу щодо виконання принципів Глобального договору ООН, звіт за GRI стандартом, звіт про управління, інтегрований звіт. Нефінансова звітність підприємства висвітлює результати корпоративного управління, соціальних та екологічних аспектів та протидії корупції.

Перспективи подальших розробок передбачають дослідження нефінансової звітності підприємств України за даними, розміщеними на їх офіційних сайтах, щодо інтеграції показників досягнення Цілей стійкого розвитку з політикою корпоративної соціальної відповідальності та нефінансовою звітністю.

Література

1. *Індекс прозорості сайтів українських компаній – 2017* / Укл.: А. Зінченко, Н. Резнік, М. Саприкіна. Київ : Юстон, 2018. 28 с.

2. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні* : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р., зі змінами, внесеними згідно з Законом України № 2545-VIII від 18.09.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 14.09.2020).
3. *Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління* : Наказ Міністерства фінансів України № 982 від 07.12.2018 р., зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 27 від 18.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text> (дата звернення: 15.09.2020).
4. Саприкіна М. А., Ляшенко О., Саєнкус М. А., Місько Г. А., Зінченко А. Г. *Корпоративна соціальна відповідальність : моделі та управлінська практика* : підруч. / За наук. ред. О. С. Редькіна. Київ : ТОВ «Фарбований Лист», 2011. 480 с.
5. Король С. *Нефінансова звітність підприємства*. Вісник КНТЕУ. 2011. № 6. С. 102–113.
6. Свірко С., Баришнікова О. *Звітність сталого розвитку як засіб відображення стану економіко-екологічної безпеки підприємства*. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2015. № 33 (3). С. 5–17.
7. Гамкало О. Б. *Нефінансова звітність як інструмент вимірювання соціальної діяльності вітчизняних підприємств*. Статистика України. 2017. № 4. С. 79–86.
8. Воробей В., Журавська І. *Нефінансова звітність : інструмент соціально відповідального бізнесу* / За заг. ред. Ю. Щербініної. Київ : Представництво ООН в Україні, 2010. 84 с.
9. Орлова Н. С. *Особливості підготовки нефінансової звітності корпорацій*. Облік і фінанси. 2014. № 3. С. 65–70.
10. Костирко Р. О. *Інтегрована звітність – інструмент соціально відповідального бізнесу*. Часопис економічних реформ. 2014. № 1 (13). С. 49–54.
11. Кузнецова С. А. *Інтегрована управлінська звітність : глобальні виклики та локальні рішення в епоху ноосфери*. Економічний нобелівський вісник. 2014. № 1 (7). С. 270–279.
12. *Руководство по отчетности в области устойчивого развития G4 / Global Reporting Initiative (GRI)*. URL: <http://media.rssp.ru/document/1/e/6/ebaef2d23c03d8181b6230003f977361.pdf> (access date: 13.09.2020).

References

1. Zinchenko, A., Reznik, N., Saprykina, M. (2018). *Index of sites transparency of Ukrainian companies – 2017* [Индекс прозорости сайтів українських компаній – 2017], Yuston, Kyiv, 28 s. [in Ukrainian]
2. *On accounting and financial reporting in Ukraine*: Law of Ukraine, No. 996-XIV, 16.07.1999, as amended by the Law of Ukraine, No. 2545-VIII, 18.09.2018 [Pro bukhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy, No. 996-XIV, 16.07.1999, zi zminyamy, vnesenymy zhidno z Zakonom Ukrainy, No. 2545-VIII, 18.09.2018]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> [in Ukrainian]
3. *On approval of Methodical recommendations for the preparation of the management report*: Order of the Ministry of Finance of Ukraine, No. 982, 07.12.2018, as amended by Order of the Ministry of Finance of Ukraine, No. 27, 18.01.2019 [Pro zatverdzhennia Metodichnykh rekomendatsii zi skladannia zvitnu pro upravlinnia: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy, No. 982, 07.12.2018, zi zminyamy, vnesenymy zhidno z Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy, No. 27, 18.01.2019. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text> [in Ukrainian]
4. Saprykina, M. A., Lyashenko, O., Saiensus, M. A., Misko, H. A., Zinchenko, A. H. (2011). *Corporate social responsibility: models and management practice*. Ed. by O. S. Redkin [Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist: modeli ta upravlinska praktyka; za red. O. S. Redkina], TOV «Farbovaniy Lyst», Kyiv, 480 s. [in Ukrainian]
5. Korol, S. (2011). *Non-financial reporting of the enterprise* [Nefinansova zvitnist pidpriemstva], Visnyk KNTEU, No. 6, s. 102–113 [in Ukrainian]

6. Svirko, S., Baryshnikova, O. (2015). *Sustainable development reporting as a means of reflecting the state of economic and environmental security of the enterprise* [Zvitnist staloho rozvytku yak zasib vidobrazhennia stanu ekonomiko-ekolohichnoi bezpeky pidpriemstva], *Problemy teorii ta metodolohii bukhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, No. 33 (3), s. 5–17 [in Ukrainian]
7. Gamkalo, O. B. (2017). *Non-financial reporting as a tool for measuring the social activity of domestic enterprises* [Nefinansova zvitnist yak instrument vymiriuvannia sotsialnoi diialnosti vitchyznianskykh pidpriemstv], *Statystyka Ukrainy*, No. 4, s. 79–86 [in Ukrainian]
8. Vorobey, V., Zhuravska, I. (2010). *Non-financial reporting: a tool for socially responsible business*. Ed. by Yu. Shcherbinina [Nefinansova zvitnist: instrument sotsialno vidpovidalnoho biznesu; za red. Yu. Shcherbininoi], *Predstavnytsztvo OON v Ukraini*, Kyiv, 84 s. [in Ukrainian]
9. Orlova, N. S. (2014). *Features of preparation of corporations' non-financial reporting* [Osoblyvosti pidhotovky nefinansovoi zvitnosti korporatsii], *Oblik i finansy*, No. 3, s. 65–70 [in Ukrainian]
10. Kostyrko, R. O. (2014). *Integrated reporting is a tool of socially responsible business* [Integrovana zvitnist – instrument sotsialno vidpovidalnoho biznesu], *Chasopys ekonomichnykh reform*, No. 1 (13), s. 49–54 [in Ukrainian]
11. Kuznetsova, S. A. (2014). *Integrated management reporting: global challenges and local solutions in the noosphere era* [Intehrovana upravlinska zvitnist: hlobalni vyklyky ta lokalni rishennia v epokhu noosfery], *Ekonomichniy nobelivskyi visnyk*, No. 1 (7), s. 270–279 [in Ukrainian]
12. *GRI Reporting Guide* [Rukovodstvo po otchetnosti v oblasti ustoychivogo razvitiya G4], Global Reporting Initiative. Retrieved from: <http://media.rssp.ru/document/1/e/6/e6aef2d23c03d8181b6230003f977361.pdf> [in Russian]